

Novo u Dječjem vrtiću „Leptir“

RAZVIJANJE PROGRAMA EKO - ŠKOLE/VRTIĆA „Leptir“ *Odgoj i obrazovanje za održivi razvoj*

Dječji vrtić „Leptir“ razvijajući svoj Kurikulum, kako u užem tako i u širem smislu, unazad devetnaest (19) posebnu pozornost usmjerava odgoju i obrazovanju za okoliš na razini čitavog Vrtića. O tome svjedoče brojne **EKO** - akcije s djecom i njihovim obiteljima, različiti projekti Vrtića i odgojnih skupina kao i okružene unutar Vrtića i izvan Vrtića.

Posebice o tome sjedeći **Program „Odgoj i obrazovanje za održivi razvoj“** koji razvijamo u nekoliko odgojnih skupina unazad dvije godine.

Upravo navedeni razlozi motivirali su nas na pokretanje postupka za stjecanje međunarodnog statusa pod imenom „**DJEČJI VRTIĆ SA STATUSOM EKO - ŠKOLE**“ i razvijanje Programa međunarodne **Eko – škole**.

Osnivač ovog Programa je **Vijeće Europe**. Međunarodni voditelj i koordinator Programa u Republici Hrvatskoj je **Udruga „Lijepa naša“** i **Zaklada za odgoj i obrazovanje za okoliš** a provodi se u suradnji s **Ministarstvom znanosti, obrazovanja i športa** i **Agencijom za odgoj i obrazovanje**.

Organizaciju i provedbu programa **Međunarodne Eko – škole** u RH prate: **Hrvatsko povjerenstvo zaklade za odgoj i obrazovanje za okoliš**, **Povjerenstvo Zaklade za odgoj i obrazovanje za okoliš**, **Povjerenstvo za Eko – škole** i **Nacionalni ocjenjivački sud**.

Program zahtijeva dosljedno poštivanje zadanih međunarodnih smjernica i kriterija, a ugledni status Eko – škole odnosno status „**Dječji vrtić sa statusom EKO - škole**“ stiče se kroz četiri osnovna stadija:

1. **PRIJAVA ZA SUDJELOVANJE U PROGRAMU EKO – ŠKOLE/VRTIĆA**
2. **IZRADA I PROVEDBA PROGRAMA EKO – ŠKOLE/VRTIĆA**
3. **PRIJAVA ZA STATUS EKO – ŠKOLE/ VRTIĆA**
4. **OBNAVLJANJE STATUSA EKO – ŠKOLE /VRTIĆA**

Aktivnostima vezanih za ovaj Projekt započeli smo već u šestom mjesecu 2010. godine. U lipnju ove pedagoške godine (8.6. 2011.) uspješnost naših djelovanja zaokružili smo svečanim podizanjem **Zelene** zastave. Ponosni smo što smo se uvrstili u **XI. Generaciju Međunarodnih EKO – škola** u Republici Hrvatsko.

Što nas je posebno motiviralo na pokretanje ovog Projekta?

Obilježja suvremenog života kao okvir za promišljanje odgoja i obrazovanja djece za okoliš i održivi razvoj obuhvaća globalne socio-ekonomsko-ekološke probleme današnjice. Budućnost čovječanstva ovisi o ekološkoj osviještenosti pojedinca. U smislu održivog razvoja to znači: osobni razvoj pojedinca i razvoj demokratskih odnosa kao pokretača ekonomskog i ekološkog razvoja usmjerenog na racionalno gospodarenje u skladu s prihvatnim kapacitetom okoliša (prema V. Pečjak, st.447 – 486).

Pravo je svakog djeteta da živi i razvija se u okolišu koji ga ne ugrožava i kojeg ono ne ugrožava. Svjesni činjenice o međusobnoj povezanosti odgoja i obrazovanja za okoliš i održivi razvoj s radom na odgoju i obrazovanju za ljudska prava, odgoju za humane vrednote i demokratsko društvo, ali i svim drugim nacionalnim programima, namjera nam je integriranim sustavnim pristupom pretočenim u Program podići kvalitetu rada na ovom području.

Nit vodilja svakog kompetentnog i slobodnog odgajatelja je težnja i nastojanje da dijete/djecu predškolske dobi pripremi za život u najširem smislu riječi. **Briga o djeci uključuje osmišljene programe koji će zadovoljiti sve djetetove razvojne potrebe što uključuje područje kognitivnog, afektivnog, socijalnog i psihomotoričkog razvoja. Strategija „glava-srce-ruke“ kao opći model rada s djecom osobito dolazi do izražaja u okviru odgoja i obrazovanja za okoliš i održivi razvoj. Dijete čuđenjem i ushićenjem doživljava prirodu u svojoj njezinoj ljepoti i raznolikosti angažirajući sva svoja osjetila te je različitim načinima istražuje i spoznaje. Time je još bolje razumije i cijeni, a to ga motivira i pokreće da i djeluje u skladu s prirodom i za prirodu. To predstavlja doprinos cjelokupnom razvoju njegove ličnosti. Prema iskazanom, ovakav Program djetetu pruža mogućnost stjecanja pozitivnih navika i stavova te doprinosi razvoju djeteta u svim segmentima buduće odrasle osobe.**

Također želimo naglasiti da je ovaj Program značajno usmjeren **odgojnim vrijednostima** u radu s djetetom/djecom. **Odgoj**, a mi dodajemo i obrazovanje su **smislene i vrijednosne funkcije** društva koje imaju posebnu vrijednost u životu čovjeka (Silov, 2007., prema Karabatić i suradnici, 2009.).

Odgojno djelovanje u kontekstu ovog našeg Projekta je aktivan proces u kojem su *djeca važni akteri procesa* koji uzima u obzir sve aspekte djetetova razvoja, odgoja i obrazovanja, **proces** u kojem se *na dijete gleda kao na jedinstvenu ličnost*, **proces** u kojem se *poštuje djetetova posebnost i osobnost*, **proces** u kojem je *dijete aktivni nositelj vlastitog razvoja* i koji kroz socijalne interakcije i različite aktivnosti stječe individualna i grupna životna iskustva, te upoznaje, prihvaća i uči poštivati aktivan, zdrav i uspješan način života. **Humanistički pristup odgoju i obrazovanju naša je nit vodilja** (Programsko usmjerenje odgoja i naobrazbe predškolske djece, Glasnik Ministarstva kulture i prosvjete RH, br. 7/8 od 24. 02. 1991.). To znači obvezivanje na *uvažavanje najsuvremenijih spoznaja o zakonitostima razvoja djeteta predškolske dobi i usmjerenost na dobre značajke izvan obiteljskog odgoja kao i uvjete za njihovo ostvarivanje*. **Cjeloviti i razvojni pristup djetetu uvjetuje također i kreiranje okruženja u kojem se poštuju prava djeteta i u kojem „živi“ odgoj za ljudska prava u najširem smislu riječi.**

Prema iskazanom, polazeći od svih tih spoznaja, od činjenice da svako dijete ima pravo na čisti okoliš i zdravi život, te odgovornosti za isto i vođeni željom da to usmjerimo u pozitivnom smjeru pridonoseći tako razvoju svih potencijala djeteta/djece odlučili smo pokrenuti ovaj Program odnosno pokretanje postupka za stjecanje međunarodnog statusa pod imenom **„DJEČJI VRTIĆ SA STATUSOM EKO ŠKOLE“**

Ostvarivanje ove zamisli uklopljeno je u naša akcijsko istraživanje, u širem i širem smislu s ciljem unapređivanja odgojno obrazovne prakse na području odgoja i obrazovanja za održivi razvoj, kako Vrtića tako i svake odgojne skupine uključene u ovaj Projekt i/ili Program. Iscrpnije informacije prikazane su u VII. poglavlju Godišnjeg plana i programa pod nazivom: *Naobrazba i stručno usavršavanje odgojnih zaposlenik za 2010./11.* (- individualno stručno usavršavanje, i grupni oblici stručnog usavršavanja – rad Timova odgojitelja).

Dominantan predmet istraživanja koji oblikuje naše zajedničke vizije i svakog nosioca i/ili sudionika Projekta izrazili smo i izražavamo u obliku pitanja:

*Kako se uz pomoć **PROGRAMA** može doprinijeti usmjeravanju djeteta /djece na razvoj ekološke osjetljivosti, informiranosti i osviještenosti te osobne orijentiranosti i uključenosti u rješavanje ekoloških problema.*

Ciljevi i zadaće Programa

U uvodnom dijelu ovog prikaza izdvojili smo kako se ovaj Program prvenstveno zasniva na humanističkoj razvojnoj koncepciji.

Polazeći od tih opredjeljenja izdvojili smo dominantne ciljeve i zadaće u užem i širem smislu.

A.

Cilj Programa međunarodne EKO – škole/vrtića u užem smislu je: *ugradnja odgoja i obrazovanja za okoliš u sve segmente odgojno obrazovnog sustava i svakodnevni život djece i djelatnika vrtića*

Zadaća programa: odgojiti mlade generacije osjetljivima na pitanja okoliša i osposobiti ih za donošenje odluka o razvitku društva u budućnosti.

B.

Osnovni cilj ovog Programa u širem smislu je: *doprinijeti izgrađivanju ekološki osviještenog djeteta, koje doživljavanjem, aktivnim učenjem i djelovanjem usvaja osnovna znanja o načinima brige i čuvanja okoliša, razvija pozitivna ponašanja i vještine koje doprinose očuvanju prirode, te razvija stavove i uvjerenja o važnosti očuvanja okoliša uz istovremeno podržavanje optimalnog i cjelovitog djetetovog razvoja.*

Polazeći od općeg cilja i posebnosti ovog Programa i zadaće smo koncipirali kao opće i posebne zadaće.

Opće zadaće odnose se na stvaranje pretpostavki i uvjeta koji doprinose zadovoljavanju djetetovih raznolikih potreba i interesa, uvažavanju njegove specifičnosti učenja i razvoja, podupiranju cjelovitog razvoja i omogućavanju ostvarivanja svih njegovih prava.

Posebne zadaće proizlaze iz osobitosti ovog Programa. Njegovom provedbom ostvaruju se i posebne zadaće koje doprinose izgrađivanju nekih važnih sposobnosti, osobina, ponašanja, vještina, navika, stavova i vrijednosti važnih za ostvarivanje ekološki osviještenog djeteta

Nositelji istraživanja

Projekt se ostvaruje kako u centralnom objektu „*Gajišće*“ tako i u područnim objektima „*Varaždinska*“ i „*Sopnica*“ u svim skupinama djece od treće do sedme godine života (15 odgojnih skupina):

Istraživački tim, odnosno nositelje Projekta čine ravnateljica, stručni suradnici, odgojitelji (članovi timova odgojitelja „*ZEMLJA – VODA – ZRAK*“, „*EKO – EKO*“ i „*DUGA*“) te ostali suradnici prema kriterijima Međunarodne EKO škole.

Izrada i provedba Programa EKO škole/vrtića „Leptir“

S obzirom na prirodu sukonstrukcije ovog Programa i prirodu samog akcijskog istraživanja ne možemo dati cjeloviti tijek naših djelovanja i istraživanja nego ćemo prikazati samo neka važna djelovanja, zadaće i postupke koji će poslužiti kao prikaz našeg puta ka

stjecanju odrednice Vrtića pod imenom „**DJEČJI VRTIĆ SA STATUSOM EKO - ŠKOLE**“ prema međunarodnim kriterijima (kriterij A)

Već smo naglasili kako Program zahtijeva dosljedno poštivanje zadanih međunarodnih smjernica i kriterija i kako se Vrtić s međunarodnim statusom **EKO – ŠKOLE/VRTIĆA** postiže ostvarivanjem četiri osnovna stadija koje smo izdvojili u uvodnom dijelu ovog prikaza. Ove pedagoške godine obvezivala su nas prva tri stadija i to : PRIJAVA ZA SUDJELOVANJE U PROGRAMU EKO – ŠKOLE/VRTIĆA, IZRADA I PROVEDBA PROGRAMA EKO – ŠKOLE te PRIJAVA ZA STATUS EKO – ŠKOLE/VRTIĆA.

U daljnjim prikazima posebnu pozornost usmjeriti ćemo stadiju pod imenom: IZRADA I PROVEDBA PROGRAMA DJELOVANJA koji uključuje provedbu sedam (7) elemenata odnosno sedam tz. koraka.

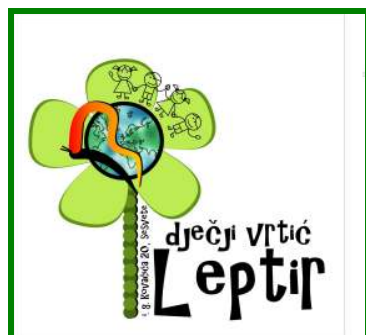
Osnivanje odbora EKO – škole/vrtića „Leptir“

Da bismo mogli ostvariti sve zahtjevne zadaće i povezati se s lokalnom zajednicom oformili smo naš **EKO** - odbor prema unaprijed predviđenim kriterijima Međunarodne **EKO** – škole u kojeg čine kako predstavnici Vrtića tako i predstavnici lokalne zajednice.

Članovi su slijedeći:

- Branka Brlečić - ravnatelj/ica
- Marijana Frančević, Željka Zec i Morena Labaš -odgajatelji
- Danica Dubičanec, viša med. sestra
- Zdenka Karabatić, pedagog i Ivanaka Lušić Jukić, psiholog - vrtićki koordinator/ /i/
- Gđa. Ivana Veček - predstavnica roditelja
- Vlado Škariot (domar) i Biserka Tomurad (spremačica)- tehničko osoblje
- Gosp. Ivica Jakšetić - predstavnik lokalne uprave
- Gđa. Darinka Pahižek - predstavnica lokalnog gospodarstva

Na prvom sastanku na prijedlog predstavnika, Vrtića Odbor je prihvatio logo **EKO** – škole/vrtića kao, **EKO** - kodeks i **EKO** – himnu. Navedena obilježja nastala su promišljanjem svih djelatnika vrtića, djece roditelja i vanjskih suradnika (kreiranje zamisli loga).

Logo EKO – škole/vrtića “Leptir“

Kodeks EKO – vrtića „Leptir“

Zelena je boja naša neka bude sad i vaša, čuvajmo i volimo prirodu.

EKO – kodeks proistekao je iz stihova naše **EKO** – himne koja slijedi.

EKO - HIMNA

Autorica teksta: *Valentina Cerinski*, odgojiteljica

Autor glazbe: *Domagoj Brlečić*, prof. glazbe - roditelj

*Ekolozi smo pravi mi,
pametni i odlučni,
prirodu mi čuvamo,
smeće sortiramo,
zeleni smo pravi mi*

*Papir recikliramo,
cvijeće ne trgamo,
drvo zasadimo,
čuvamo ga, pazimo,
zeleno razmišljamo!*

*Ekolozi smo ti i ja,
u očima nam sunce sja,
ruke su nam radišne,
brižne i marljive,
čuvamo prirodu!*

*Eko duh u nama živi,
Neka svak' se tome divi!
Zelena je boja naša,
neka bude sad i vaša,
čuvajmo prirodu.*

Nakon **OCJENE STANJA OKOLIŠA**, prema zadanim kriterijima, od tri moguće ponuđene teme (**VODA**, **ZRAK** i **OTPAD**) odlučili smo se za temu **OTPAD**, te nam je ona bila putokaz u izradi **PLANA DJELOVANJA**.

Plan djelovanja predložili smo također našem **EKO-odboru**. Članovi su ga nakon rasprave sa zadovoljstvom prihvatili. Krenuli smo u akciju ostvarivanja naših vizija i zadaća.

U prikazu koji slijedi nismo u mogućnosti iskazati sva dosadašnja postignuća no vjerujemo da će fotozapisi aktivnosti i djelovanja svjedočiti našem rastu i razvoju u ostvarivanju iskazanih zamisli

Ostvarivanje plana djelovanja

Cjelovito okruženje našeg vrtića (unutarnji i vanjski prostori osmišljeni su i osmišljeni su i osmišljavaju se u znaku ovog Projekta.

Označili smo i oglasili Program na ulazu u naš Vrtić stalnim panoom koji sadrži: Sedam programskih koraka, službeno znakovlje Međunarodnog koordinatora programa (FEE), Nacionalnog koordinatora programa (Udruga Lijepa naša), logo Eko-škola i logo našeg Vrtića.

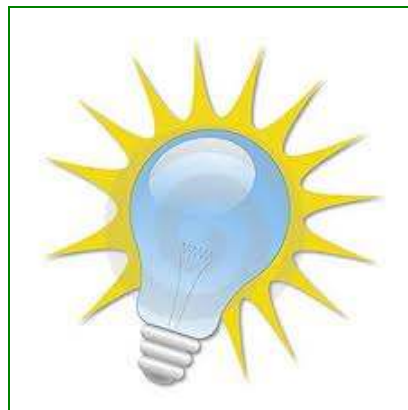

Naljepnice pod nazivom „*Zatvori me*“ i „*Ugasi me*“ postavljene su u sve prostore Vrtića (kako za djecu tako i za odrasle) i vidno su utjecale na štednju energenata vode i struje.

ZATVORI ME!

UGASI ME!

Akcija „*Spasimo jedno drvo*“ trajala je cijelu godinu na različite načine. Vjerujemo da smo sakupljajući stari papir (djeca i njihove obitelji, odgojitelji i ostali zaposlenici Vrtića kao i susjedi) u suradnji s „*UNIJAPAPIROM*“ postali karika toj plemenitoj namjeri. Naučili smo i reciklirati papir, kako djeca tako i odrasli. Djeca ga koriste izrađujući maštovite likovne radove i/ili zanimljive slikovnice.

Recikliranje papira nije baš jednostavni postupak
„ali kad se velike i male ruke slože sve se može“.

Promjenjivi panoi, kako u sobama dnevnog boravka
djece tako i u hodnicima, dokumentiraju i informiraju
o dinamici rada i postignućima u okviru različitih

projekata svake odgojne skupine ponaosob, vezano uz dominantan problem istraživanja djece i odraslih. *Evo neke od njih.*

Integriranom razvoju, odgoju i učenju pridonose projekti odgojnih skupina, čije teme su proistekle iz interesa djece kao i procjeni odgojitelja o njihovoj važnosti za napredak u najširem smislu riječi svakog djeteta ponaosob, odnosno doprinos odgoju i obrazovanju za održivi razvoj, što uključuje i odgoj za zdrav okoliš. Slijedi prikaz fotozapisa nekih (od mnogobrojnih) projekata.

1. Odgojna skupina „Zvončići“
 Odgojitelji: Željka Zec i Marica Kelčec
Tema „Maštoviti svijet otpada“

2. Odgojna skupina „Ribice“
 Odgojitelji: Morena Labaš i Đurđa Beštak
 Tema: „Otpad“

3. Odgojna skupina: „Ježići“
 Odgojitelji: Marijana Frančević i Mirjana Salaj
 Tema „Tradicija“

4. Odgojna skupina „Pčelice“
Odgojiteljji Vjera Ravlić i Maja Mahović
Tema: „Kornjača“

5. Odgojna skupina „Sunce“
Odgojitelji: Mišela Combaj i Mirjana Matovina
Tema: „Ptice“

6. Odgojna skupina: „Ivančice“
Odgojitelji: Ljubica Puzak i Sandra Perša
Tema: „Kuća“

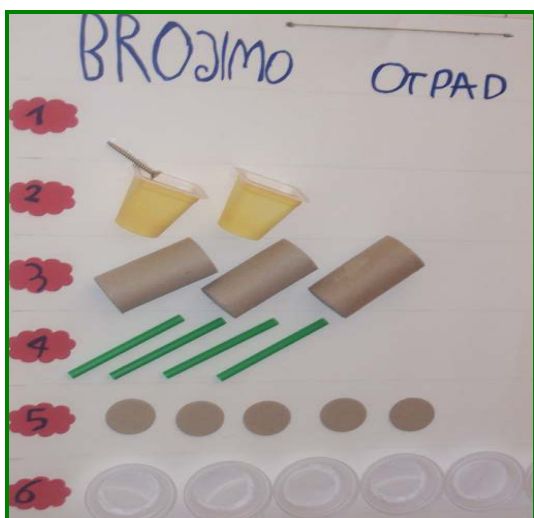
Da nije „*smeće nije sve za vreće*“ potvrđuju i fotozapisi različitih tvorevina iz tz. *otpadnog* ili kako ga mi zovemo „*odloženog materijala*“. Kreativnim istraživanjima i stvaranjima nastale su mnoge maštovite tvorevine koje su obogaćivale igru djece (- likovna ostvarenja, didaktička pomagala, društvene igre...)

Memory

Glazbeni instrumenti

Da bi Plan djelovanja zaista bio djelotvoran i usmjeren ostvarivanju naših vizija i/ili ciljeva, događanja i postignuća prati, bilježi i podupire naša **EKO** – patrola. Njeni članovi su starija djeca, a svoje zadatke ostvaruju uz pomoć i podršku odraslih – odgojitelja. Uče kako postati reflektivni prijatelji i član tima.

Posebno smo ponosni na provedbu našeg Projektnog dana održanog 19. 04. 2011. koji je dao prikaz i presjek svih naših postignuća tijekom godine. Nosioci su bili kako djeca, odgojitelji, roditelji – obitelji tako i svi djelatnici Vrtića. Vrata smo otvorili svim našim prijateljima i lokalnoj zajednici.

PROJEKTI DAN *EKO* – ŠKOLE/VRTIĆA „LEPTIR“
DAN OTVORENIH VRATA
 DATUM: 19. 4. 2011

Djeca, obitelji, odgojitelji i naši gosti u aktivnostima

Oslikavanje leptira – djeca i roditelji

Izrada pisanica – djeca i roditelji

Konstruiranje: „Zemlja kakvu želimo“

Roditelji oslikavaju sprave.

Djeca i roditelji uređuju vrt.

Uređujemo vrt.

Djeca nude gostima prirodni sok

Svečanost podizanja **Zelene** zastave održana je **08. lipnja 2011.** u nazočnosti djece, djelatnika, roditelja, kumova, predstavnika Hrvatskog povjerenstva zaklade za odgoj i obrazovanje za okoliš i predstavnika lokalne zajednice. Radost postignuća podijelili smo s našim refleksivnim prijateljima. Naši posebni gosti bio je zbor „**Mali Sesvečani**“ i njihov voditelj a naš roditelj prof. **Domagoj Brlečić**, koji je i uglazbio našu **EKO** – himnu. Pod vodstvom njegove dirigentske palice i podrškom zbora s radošću su je pjevala djeca i odrasli.

Zaključno razmatranje

U ovom prikazu istakli smo kako Dječji vrtić „**Leptir**“ razvijajući svoj Kurikulum, unazad osamnaest godina (19) posebnu pozornost usmjerava odgoju i obrazovanju za okoliš na razini čitavog Vrtića. O tome svjedoče brojne **EKO** akcije s djecom i njihovim obiteljima, različiti Projekti Vrtića i odgojnih skupina i okruženje unutar Vrtića i izvan Vrtića.

Posebice o tome svjedoči **Program „Odgoj i obrazovanje za održivi razvoj“** koji razvijamo u nekoliko odgojnih skupina unazad dvije godine.

Upravo svi dosad navedeni razlozi motivirali su nas na pokretanje postupka za stjecanje međunarodnog statusa pod imenom „**DJEČJI VRTIĆ SA STATUSOM EKO ŠKOLE**“ i razvijanje Programa međunarodne **Eko – škole**.

Vjerujemo da ćemo radeći na ovom Projektu ostvariti naše vizije i ciljeve i doprinijeti daljnjem unapređivanju kvalitete odgojno obrazovne prakse u našem Vrtiću, za dobrobit kako naše djece i nas odraslih (obitelji djece i djelatnika Vrtića) tako i okoliša u kojem živimo i djelujemo.

Mr. sc. Zdenka Karabatić
pedagoginja i školska
koordinatorica